BI-AAG cvičení 4 - Algoritmy

Bc. Eliška Šestáková

16.10.2014

Konstrukce KA pro sjednocení jazyků – ε-přechody :

- Vstup:
  Dva konečné automaty M_1 a M_2.

- Výstup:
  Konečný automat M, $L(M) = L(M_1) \cup L(M_2)$.

- Metoda:
  1. $M_1 = (Q_1, T, \delta_1, q_{01}, F_1)$, $M_2 = (Q_2, T, \delta_2, q_{02}, F_2)$.
  2. $M = (Q, T, \delta, q_0, F)$:
     (a) $Q = Q_1 \cup Q_2 \cup \{q_0\}$, $q_0 \notin Q_1 \cup Q_2$,
     (b) $\delta(q_0, \varepsilon) = \{q_{01}, q_{02}\}$,
     $\delta(q, a) = \delta_1(q, a)$, $\forall q \in Q_1$, $\forall a \in T$,
     $\delta(q, a) = \delta_2(q, a)$, $\forall q \in Q_2$, $\forall a \in T$.
  3. $F = F_1 \cup F_2$.

Konstrukce KA pro sjednocení jazyků – paralelní činnost :

- Vstup:
  Dva úplně určené konečné automaty M_1 a M_2.

- Výstup:
  Konečný automat M, který přijímá jazyk $L(M) = L(M_1) \cup L(M_2)$.

- Metoda:
  Označíme $M = (Q_1, T, \delta_1, q_{01}, F_1)$, $M_2 = (Q_2, T, \delta_2, q_{02}, F_2)$.
  Automat M je definován takto:
  $M = (Q_1 \times Q_2, T, \delta, (q_{01}, q_{02}), (F_1 \times Q_2) \cup (Q_1 \times F_2))$, kde δ:
  $\delta((q_1, q_2), a) = (\delta_1(q_1, a), \delta_2(q_2, a))$ pro $(q_1, q_2) \in Q_1 \times Q_2$.

Konstrukce KA pro průnik jazyků – paralelní činnost :

- Vstup:
  Dva konečné automaty M_1 a M_2.
- Výstup:
  Automat M přijímající jazyk $L(M) = L(M_1) \cap L(M_2)$
- Metoda:
  1. $M_1 = (Q_1, T, \delta_1, q_{01}, F_1), M_2 = (Q_2, T, \delta_2, q_{02}, F_2)$.

  2. Výsledný automat M:
     $M = (Q_1 \times Q_2, T, \delta, (q_{01}, q_{02}),\ F_1 \times F_2)$, kde δ:
     $\delta((q_1, q_2), a) = (\delta_1(q_1, a), \delta_2(q_2, a))\ \forall (q_1, q_2) \in Q_1 \times Q_2$.

KA přijímající doplněk jazyka do T^* :

- Vstup:
  $M = (Q, T, \delta, q_0, F)$, úplně určený a deterministický, přijímající jazyk L.

- Výstup:
  $M' = (Q, T, \delta, q_0, F')$ přijímající $T^* \setminus L$ (doplněk jazyka L do T^*).

- Metoda:
  $M' = (Q, T, \delta, q_0, Q \setminus F)$ (invertujeme koncové stavy)

Konstrukce KA pro součin jazyků – ε-přechody :

- Vstup:
  Dva konečné automaty M_1 a M_2.

- Výstup:
  Konečný automat M, $L(M) = L(M_1).L(M_2)$.

- Metoda:
  1. $M_1 = (Q_1, T_1, \delta_1, q_{01}, F_1)$, $M_2 = (Q_2, T_2, \delta_2, q_{02}, F_2)$.
  2. Výsledný automat $M = (Q, T, \delta, q_{01}, F_2)$ je zkonstruován takto:
     (a) $Q = Q_1 \cup Q_2$,
     (b) $\delta(q, a) = \delta_1(q, a)$ pro všechna $q \in Q_1$ a $a \in T_1$,
     $\delta(q, a) = \delta_2(q, a)$ pro všechna $q \in Q_2$ a $a \in T_2$,
     $\delta(q, \varepsilon) = q_{02}$ pro všechna $q \in F_1$.

Konstrukce KA pro součin jazyků – bez ε-přechodů :

- Vstup:
  Dva konečné automaty M_1 a M_2.

- Výstup:
  Konečný automat M, $L(M) = L(M_1).L(M_2)$.

- Metoda:
  1. $M_1 = (Q_1, T_1, \delta_1, q_{01}, F_1)$, $M_2 = (Q_2, T_2, \delta_2, q_{02}, F_2)$.
  2. Sestrojíme NKA $M' = (Q_1 \cup Q_2 \cup \{q_0\}, T_1 \cup T_2, \delta, q_0, F)$,
     $q_0 = \begin{cases} q_{01}, \text{ jestliže } q_{01} \notin F_1, \\ [q_{01}, q_{02}], \text{ jestliže } q_{01} \in F_1, \end{cases}$
     (a) $\delta(q, x) = \delta_1(q, x)$, jestliže $q \in Q_1, \delta_1(q, x) \notin F_1$,
     (b) $\delta(q, x) = \delta_1(q, x) \cup \{q_{02}\}$, jestliže $q \in Q_1, \delta_1(q, x) \in F_1$,
     (c) $\delta(q, x) = \delta_2(q, x)$, jestliže $q \in Q_2$,
     (d) $\delta(q, x) = \delta_1(q_{01}, x) \cup \delta_2(q_{02}, x)$, jestliže $q = [q_{01}, q_{02}]$.
     (e) Jestliže $q_{01} \notin F_1$, pak $F = F_2$.
     Jestliže $q_{01} \in F_1$ a $q_{02} \in F_2$, pak $F = F_2 \cup \{[q_{01}, q_{02}]\}$.

Konstrukce KA pro iteraci jazyka – s ε-přechody. :

- Vstup:
  Konečný automat $M = (Q, T, \delta, q_0, F)$, který přijímá jazyk L.

- Výstup:
  Konečný automat M^*, který přijímá jazyk L^*.

- Metoda: Sestrojme konečný automat $M^* = (Q, T, \delta', q_0', F \cup \{q_0'\})$,
  kde zobrazení δ' je definováno takto:
  $\delta'(q, x) = \delta(q, x)$ pro všechna $q \in Q$ a všechna $x \in T$,
  $\delta'(q, \varepsilon) = \{q_0\}$ pro všechna $q \in F$,
  $\delta'(q_0', \varepsilon) = \{q_0\}$.

Minimalizace DKA :

- Vstup:
  DKA $M = (Q, T, \delta, q_0, F)$ bez zbytečných a nedosažitelných stavů, který přijímá jazyk L.
- Výstup:
  Minimální DKA $M' = (Q_m, T, \delta_m, q_{0m}, F_m)$ jazyk L.
- Metoda:
  1. Rozděl stavy Q na dvě skupiny $Q_{\mathrm{I}} = Q \setminus F$, $Q_{\mathrm{II}} = F$.
  2. Vytvoř tabulku δ', kde pro každý stav $q \in Q$ je jeden řádek $\delta'(Q_i, a) = Q_j$, $q \in Q_i, \delta(q, a) \in Q_j, \forall a \in T$. (V tabulce nahraď stavy skupinami, do kterých náleží.)
  3. Jestliže v nějaké skupině Q_i nejsou všechny řádky stejné, rozděl tuto skupinu tak, aby každá měla shodné řádky pro všechny své členy.
  4. Pokračuj bodem 2 dokud se skupiny dělí.
  5. Q_m jsou všechny vytvořené skupiny, F_m jsou všechny vytvořené skupiny koncových stavů, δ_m je poslední tabulka vzniklá v bodě 2, q_{0m} je skupina obsahující q_0.

Příklad minimalizace DKA :

Nejprve se ujistíme, že vstupem pro minimalizaci je DKA bez nedosažitelných a zbytečných stavů. Případně tyto stavy před vlastní minimalizací vyloučíme (zde stav D – nedosažitelný).

Stavy si rozdělíme do dvou množin – koncové stavy a ostatní. Stavy přejmenujeme dle toho, do které množiny patří (množinu pojmenováváme například dle prvního stavu, jenž do dané množiny náleží). Zde máme skupiny A (nekoncové stavy) a C (koncové stavy).

δ_0		0	1	δ_1	0	1	δ_2	0	1	δ_3	0	1	δ_4
$\rightarrow$	A	B	F	A									
	B	G	C	A									
$\leftarrow$	C	A	I	C									
	D	C	G										
	E	H	F	A									
	F	I	G	A									
	G	G	E	A									
	H	G	I	A									
$\leftarrow$	I	E	C	C									

Dále doplníme přechodovou tabulku pro naše nově pojmenované stavy. Například ze stavu A jsme přecházeli na 0 do stavu B, tento stav je nyní ale ve skupině A, proto bude v nové přechodové funkci přechod z A na 0 do A.

δ_0		0	1	δ_1	0	1	δ_2	0	1	δ_3	0	1	δ_4
$\rightarrow$	A	B	F	A	A	A							
	B	G	C	A	A	C							
$\leftarrow$	C	A	I	C	A	C							
	D	C	G										
	E	H	F	A	A	A							
	F	I	G	A	C	A							
	G	G	E	A	A	A							
	H	G	I	A	A	C							
$\leftarrow$	I	E	C	C	A	C							

Zkontrolujeme zdali v každé ze skupin mají všechny stavy stejné přechody. Pokud některé stavy v dané skupině mají odlišné přechody, vytvoříme pro ně novou skupinu. Zde například stav A a B již nemohou společně zůstat ve skupině A, neboť se liší přechodem pro 1. Pro stav B tedy vytvoříme novou skupinu B.

Po úpravě rozdělení stavů do skupin opět pokračujeme vyplněním přechodové tabulky a kontroly rozdělení stavů.

δ_0		0	1	δ_1	0	1	δ_2	0	1	δ_3	0	1	δ_4
$\rightarrow$	A	B	F	A	A	A	A	B	F	A	B	F	A
	B	G	C	A	A	C	B	A	C	B	G	C	B
$\leftarrow$	C	A	I	C	A	C	C	A	C	C	A	C	C
	D	C	G										
	E	H	F	A	A	A	A	B	F	A	B	F	A
	F	I	G	A	C	A	F	C	A	F	C	G	F
	G	G	E	A	A	A	A	A	A	G	G	A	G
	H	G	I	A	A	C	B	A	C	B	G	C	B
$\leftarrow$	I	E	C	C	A	C	C	A	C	C	A	C	C

Algoritmus končí ve chvíli, kdy rozdělení stavů v daném kroku je stejné, jako v kroku předchozím (zde δ_4 a δ_3).